

УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ – ШТИП
ФАКУЛТЕТ ЗА ОБРАЗОВНИ НАУКИ

ГОДИШЕН ЗБОРНИК YEARBOOK

2023

ГОДИНА 12

VOLUME XII

GOCE DELCEV UNIVERSITY – STIP
FACULTY OF EDUCATIONAL SCIENCE

ГОДИШЕН ЗБОРНИК
ФАКУЛТЕТ ЗА ОБРАЗОВНИ НАУКИ
YEARBOOK
FACULTY OF EDUCATIONAL SCIENCE

За издавачот / For publisher
Проф. д-р Емилија Петрова Ѓоргева

Издавачки совет

проф. д-р Дејан Мираковски
д-р Лилјана Колева-Гудева
проф. д-р Мишко Џидров
проф. д-р Емилија Петрова Ѓоргева

Editorial board

Prof. Dejan Mirakovski, PhD
Prof. Liljana Koleva Gudeva, Ph. D.Prof.
Misko Dzidrov, PhD
Prof. Emilija Petrova Gjorgjeva, PhD

Редакциски одбор

Доцент д-р Марија Стришевска, Институт за славистика, Универзитет во Вроцлав, Полска;
Проф. д-р Мариуш Землодр, Институт за социологија, Бјалисток, Полска;
Проф. д-р Горан Зељиќ, Учителски факултет на Белградскиот универзитет, Србија;
Проф. д-р Бојана Милосављевиќ, Учителски факултет на Белградскиот универзитет, Србија;
Проф. д-р Тонча Јукиќ, Факултет за хуманистички и општествени науки на Универзитетот во Сплит, Хрватска;
Проф. д-р Јасна Кудек – Мирошевиќ, Факултет за образование на учители на Универзитетот во Загреб, Хрватска;
Проф. д-р Нина Чеклиќ, Педагошки факултет во Бијелина, Универзитет во Источно Сараево, Босна и Херцеговина;
Проф. д-р Јанка Димитрова – Стојменова, Педагошки факултет на Југозападен универзитет „Неофит Рилски“ во Благоевград, Бугарија.

од Македонија

проф. д-р Снежана Ставрева Веселиновска
проф. д-р Соња Петровска
проф. д-р Снежана Мирасчиева
проф. д-р Снежана Јованова Митковска
проф. д-р Емилија Петрова Ѓоргева
проф. д-р Никола Смилков
проф. д-р Виолета Николовска
проф. д-р Трајче Стојанов
проф. д-р Деспина Сивевска
проф. д-р - Ирена Китанова
проф. д-р Билјана Митевска Попевска
проф. д-р Даниела Коцева

Главен и одговорен уредник

проф. д-р Виолета Николовска

Одговорен уредник

проф. д-р Виолета Николовска

Администратор

Александра Николова

Editorial Board

Docent Professor Dr. Marija Stryszewska, Institute of Slavic Studies, University of Wroclaw, Poland;
Prof. Dr. Mariusz Zemlodr, Institute of Sociology, Bialystok, Poland;
Prof. Dr. Goran Zeljic, Faculty of Teaching, University of Belgrade, Serbia;
Prof. Dr. Bojana Milosavljevic, Faculty of Teaching, University of Belgrade, Serbia;
Prof. Tonca Jukić, Ph.D., Faculty of Humanities and Social Sciences, University of Split, Croatia;
Prof. Dr. Jasna Kudek – Mirosevic, Faculty of Teacher Education, University of Zagreb, Republic of Croatia;
Prof. Dr. Nina Ceklic, Faculty of Pedagogy in Bijeljina, University of East Sarajevo, Bosnia and Herzegovina;
Prof. Dr. Janka Dimitrova – Stojmenova, Faculty of Pedagogy at Southwestern University "Neofit Rilski" in Blagoevgrad, Bulgaria.

from Macedonia

Prof. Snezana Stavreva Veselinovska, PhD
Prof. Sonja Petrovska, PhD
Prof. Snezana Mirascieva, PhD
Prof. Snezana Jovanova Mitkovska, PhD
Prof. Emilija Petrova Gjorgjeva, PhD
Prof. Nikola Smilkov, PhD
Prof. Violeta Nikolova, PhD
Prof. Trajce Stojanov, PhD
Prof. Despina Sivevska, PhD
Prof. Irena Kitanova, PhD
Prof. Biljana Mitevska Popevska, PhD
Prof. Daniela Koceva, PhD

Managing editor

Prof. Violeta Nikolovska, PhD

Editor in chief

Prof. Violeta Nikolovska, PhD

Administration

Aleksandra Nikolova

Техничко уредување   **Technical Editing**
доцент д-р Верица Јосимовска   Docent Verica Josimovska, Ph.D.

Јазично уредување   **Language Editor**
Проф, д-р Виолета Николовска   Prof. Violeta Nikolovska, PhD
Виш лектор Крсте Илиев   Senior lecturer Krste Iliev

ISSN 1409-9187

Редакција и администрација
Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип
Факултет за образовни науки
ул. „Крсте Мисирков“ 10-Ап. факс 201, 2000 Штип
Република Северна Македонија

Address of the editorial
Goce Delcev University – Stip
Faculty of Educational Sciences
Krste Misirkov 10-A PO box 201, 2000 Štip,
Republic of North Macedonia

СОДРЖИНА

Виолета Николовска

МЕТАФОРИЗАЦИЈАТА КАКО ПРОЦЕС ВО ПОЛИСЕМИЈАТА ВООПШТО И ВО ПОЕЗИЈАТА 6

Снежана Мирасчиева, Емилија Петрова Ѓорѓева

ПЕДАГОГИЈАТА - ВЧЕРА, ДЕНЕС, УТРЕ
НИЗ ДИСКУРСОТ ИНТЕРПЕРСОНАЛНА ПЕДАГОШКА КОМУНИКАЦИЈА 10

Емилија Петрова Ѓорѓева, Николче Ѓорѓев

СОВРЕМЕНОТО УЧИЛИШТЕ И РЕЛИГИСКОТО ОБРАЗОВАНИЕ 16

Снежана Мирасчиева

МЕЃУ НАДАРЕНО И ТАЛЕНТИРАНО ПРЕДУЧИЛИШНО ДЕТЕ - ПРОБЛЕМИ И ДИЛЕМИ 23

Моника Стојановска, Јадранка Рунчева

РАБОТА СО НАДАРЕНИ ДЕЦА ВО ИНКЛУЗИВНА УЧИЛНИЦА –
СОСТОЈБИ И ПРЕДИЗВИЦИ ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА 31

Даниела Коцева, Ирена Ѓоргова

МЕРКИ ЗА ПРЕВЕНЦИЈА НА УЧИЛИШНОТО НАСИЛСТВО 40

Снежана Мирасчиева

РЕФЛЕКСИЈАТА НА СОВРЕМЕНАТА ТЕХНОЛОГИЈА ВО ГРАДЕЊЕТО НА
ПАРТНЕРСКИ ОДНОС МЕЃУ ДЕТЕТО, ВОСПИТУВАЧОТ И СЕМЕЈСТВОТО 45

Јане Буровски

АНАЛИЗА НА ДИГИТАЛИЗАЦИЈА ВО УЧИЛИШТЕТО НИЗ ТЕОРИЈАТА НА
АКТИВНОСТ И КОНЦЕПТОТ НА УЧЕЊЕ НА ПОВЕЌЕ НИВОА 52

ХРОНИКА НА НАСТАНИ

Научно-стручна трибина „Комуникација, партнерство и соработка
меѓу образовните, културни и други институции“ 59

Верица Јосимовска

УЛОГАТА НА КУЛТУРНИТЕ ИНСТИТУЦИИ ВО ПРОУЧУВАЊЕТО НА
ИСТОРИЈАТА НА РОДНИОТ КРАЈ 60

Ирена Китанова, Ивана Стојанова

ГОВОРОТ И ФАКТОРИ КОИ ВЛИЈААТ ЗА СОВЛАДУВАЊЕ НА СЕКОЈДЕНВНАТА
КОМУНИКАЦИЈА МЕЃУ ОБРАЗОВНИТЕ ИНСТИТУЦИИ 66

Игорчо Ангелов

КАРАКТЕРИСТИКИ И ОТКРИВАЊЕ НА ДЕЦА И АДОЛЕСЦЕНТИТЕ СО
ПОТЕШКОТИИ ВО УЧЕЊЕТО 70

Снежана Јованова – Митковска, Билјана Попеска, Никола Смилков

СОРАБОТКА, ПАРТНЕРСТВО ПОМЕЃУ ВОСПИТНО - ОБРАЗОВНИТЕ ИНСТИТУЦИИ 80

Милена Бошкова

СОРАБОТКАТА НА ПРЕДУЧИЛИШНИТЕ УСТАНОВИ СО
УЧИЛИШТАТА И СЕМЕЈСТВОТОm 88

Томе Китановски

ДИЗАЈНИРАЊЕ НА ПРОГРАМИ И СОДРЖИНИ ЗА СОРАБОТКА МЕЃУ ОБРАЗОВНИТЕ,
КУЛТУРНИТЕ И ДРУГИ ИНСТИТУЦИИ 96

Катарина Марковска Саздова

УЛОГАТА НА БИБЛИОТЕКИТЕ ВО НАСТАВАТА/ОБРАЗОВАНИЕТО ВО
ОСНОВНИТЕ И СРЕДНИТЕ УЧИЛИШТА 101
(Компаративна анализа)

Оливер Цацков

ОБЈЕКТИТЕ НА КУЛТУРАТА КОИ СЕ ИЗВОРИ НА ЗНАЕЊЕ И ПРЕДМЕТ НА УЧЕЊЕ 107